Ontsteking van eikel en voorhuid

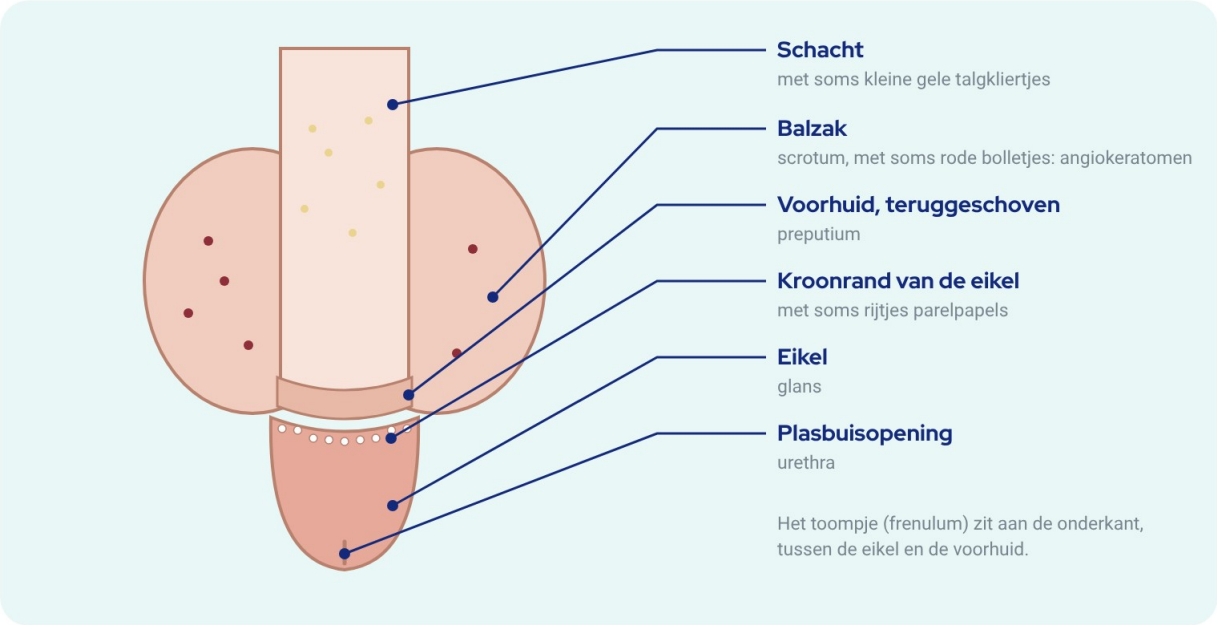
Balanitis en balanoposthitis: oorzaken, verzorging en behandeling

Het doel van deze folder

Deze folder is voor mannen en jongens met een rode, jeukende of pijnlijke eikel of voorhuid, en voor ouders. Je leest wat de oorzaak kan zijn, wat je zelf doet en wanneer je naar de huisarts gaat.

De penis

De uitwendige geslachtsdelen van de man, schematisch getekend. Elke penis ziet er anders uit.

Wat het is

Een ontsteking van de eikel heet balanitis. Doet de voorhuid ook mee, dan heet het balanoposthitis. De eikel is rood, soms gezwollen, en jeukt, prikt of doet pijn. Er kan een wit laagje of vocht onder de voorhuid zitten. Het komt vooral voor bij mannen die niet besneden zijn.

Mogelijke oorzaken

- **Irritatie:** door zeep, douchegel, te vaak wassen, of juist door urine en smegma die onder de voorhuid blijven zitten.
- **Schimmel (Candida):** vaak na seks met een partner met een schimmelinfectie, of bij diabetes.
- **Bacteriën:** soms met een onaangename geur of pus.
- **Een soa:** zoals herpes, chlamydia of syfilis.
- **Een huidziekte:** zoals eczeem, psoriasis, lichen sclerosus, lichen planus of de ontsteking van Zoon. Die laatste geeft een glanzend rode plek op de eikel, vooral bij oudere, onbesneden mannen.

Wat je zelf doet

1. Was de eikel en de voorhuid één keer per dag met lauw water. Schuif de voorhuid daarbij terug, als dat soepel gaat.
2. Gebruik geen zeep, douchegel of geparfumeerde producten.
3. Spoel na het plassen eventueel na met water en droog goed af.
4. Een dun laagje vette zalf, zoals vaseline, beschermt de huid.

5. Schuif de voorhuid daarna altijd weer terug over de eikel.

De behandeling

Meestal is de ontsteking met goede verzorging binnen een paar dagen tot weken beter. Bij een schimmel kan een crème tegen schimmel helpen. Bij pus, wondjes of een nieuwe partner laat de huisarts onderzoeken of het om een soa gaat. Komt de ontsteking steeds terug, dan kijkt de huisarts of er diabetes meespeelt. Blijft de ontsteking, dan verwijst de huisarts je naar de dermatoloog of de uroloog. Die neemt soms een klein stukje huid weg voor onderzoek.

Bij een ontsteking die steeds terugkomt of een voorhuid die steeds strakker wordt, kan een besnijdenis helpen. Dit bespreek je met de uroloog.

Bij jongens

Bij jongens zit de voorhuid vaak tot in de puberteit vast aan de eikel. Trek de voorhuid nooit met kracht terug. Een rode, wat pijnlijke voorhuid bij een jongen gaat met wassen met lauw water meestal vanzelf over.

Spoed

Zit de voorhuid vast achter de eikel en zwelt de eikel op? Of kun je niet plassen? Bel dan dezelfde dag je huisarts, of buiten kantoortijd de huisartsenpost.

Ga naar je huisarts bij:

- jeuk, pijn of een branderig gevoel dat na 2 weken goede verzorging niet minder is
- een wondje dat niet geneest, of een bultje dat groeit
- een ruwe, harde of witte plek, of een plek die van kleur verandert
- een schimmel die steeds terugkomt
- pijn bij het vrijen
- zorgen over een soa

Bel dezelfde dag als de voorhuid vastzit achter de eikel en de eikel opzwelt, bij heel veel pijn met blaasjes of wondjes, of als je niet goed kunt plassen. Buiten kantoortijd bel je de huisartsenpost.

Er is alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in deze folder juist is. Toch is niet elke behandeling geschikt of werkzaam voor iedereen. Je eigen arts kan je uitgebreider adviseren.

Samengesteld door dr. Annemie Galimont-Collen, dermatoloog, naar de NVDV-richtlijn Lichen sclerosus (2021), de NVOG-richtlijnen Vulvodynie (2019) en Premaligniteiten van de vulva (2021), de multidisciplinaire richtlijn Seksueel overdraagbare aandoeningen (2024), de NHG-Standaarden Fluor vaginalis, Dermatomycosen en Lichen sclerosus, en de patiëntenfolders van de NVDV. Uitgave: onlinedermatologie.nl, november 2026.